

УДК–316

Каськів С.М. – ст.гр. МАс-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ФОРМУВАННЯ СЕРЕДНЬОГО КЛАСУ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: ст. викладач Сівчук П.І.

Kaskiv S.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

FORMATION SEREDNHO CLASS IN UKRAINE

Supervisor: senior lecturer Sivchuk P.I.

Ключові слова: середній клас, добробут

Keywords: middle class, welfare

Основними ознаками середнього класу є: рівень матеріального добробуту та споживання, рівень освіти і професійно-кваліфікаційний статус, економічні та соціальні мотивації праці, дохід, спосіб і стиль життя, самоідентифікація, здатність до самоорганізації, вплив на прийняття рішень у сфері економіки та соціальної політики.

Характерною рисою середнього класу в розвинутих країнах є високий рівень освітньої підготовки. Так, у Німеччині на початок 2012 р. близько 70% зайнятих заробляла розумовою працею. У країнах з ринковою економікою, як правило, громадяни з вищою освітою слугують основою середнього класу. На жаль, в Україні більшість населення працює не по своїй професії.

До того ж середній клас позбавлений ознак громадянської активності. Хоча за останнє десятиліття рівень громадянської свідомості зріс і продовжує рухатись у тому ж напрямку, у населення з'являється мотивація.

Як вже було згадано, у більшості країн із розвинутою економікою *середній клас* складає понад 60% населення, що формує основу соціальної стабільності в суспільстві. А це, своєю чергою, формує моральні стандарти суспільства, бо завдяки численності середній клас домінує в судовій системі, релігійних і політичних об'єднаннях. Крім того, середній клас є одним з основних платників податків. Ця особливість має чималий вплив на внутрішню політику держави та її внутрішній ринок, створює потужний інвестиційний ресурс.

Маючи достатній рівень доходів, власну справу чи стабільну роботу, володіючи власністю, представники середнього класу зацікавлені в підтримці соціальної стабільності в суспільстві і є соціальною основою громадянського суспільства. Без середнього класу неможливе громадянське суспільство, а без останнього — правова держава. Однією з перешкод формування середнього класу в Україні є трудова міграція. Велика частка інтелігенції, яка мала відповідні можливості, кваліфікації, навички і не могла реалізуватись і виїхала закордон. Якщо ситуація не зміниться, кваліфіковані кадри надалі залишатимуть Україну, перетворюючи її на постачальника кваліфікованої робочої сили. Прикладом цього є високоосвічені програмісти, які користуються попитом у країнах Західної Європи. Ще одним негативним фактором, який стримує формування середнього класу в Україні, є невідповідність між освітньо-кваліфікаційним рівнем, складністю і соціальною значущістю виконуваної роботи та розміром оплати праці. Найбільше ця неадекватність виявляється у сфері освіти та охорони здоров'я. Працівники цих галузей мають належати до середнього класу, але внаслідок того, що переважна більшість з них працює в бюджетних закладах, їхня заробітна плата дуже низька: в освітян вона на чверть, а в медиків на третину нижча від середньої в економіці.